

միշտ օլտուղունտան, կերէք ալէյճինտէ, վէ կերէք լէհուտունտա օկոյէնէնէրի, մուխթա- սարէն պիտի քիւնի, արթըգ միւնասէ պաթտէն ատտ իտերիդ :

Սիւմայիլէյճ եպիսկոպոսուն ալէյճինտէ օլան թէշէք քիւնի, թաղական խորհուրդ ա- զուարընն պիր թագրիպ տաղըլմալարընը մու- ճիպ օլմասունտան, վէ քարոզարընտան ալա- յըգ քէլմաթտէ պուլունտուգտան պաշգա, շիմտիյէ գատար իզհար իթմէքտէ օլտուղու- միապետական էթիվար ու հարաքեաթընա մուվաթըգ սուրէթտէ, « պէնիմ պիր էլիմտէ վագաա խաչ վէ աւետարան վար տըր, լաքին տիկեր էլիմտէ տախի գաւազան վար տըր » տիմէսինտէն, մէքթէպին հոգաբարձուլարընը կիւճէնտիւրէք, քիւնի վէ մէքթէպէն հէր պիր իրատ մէսարիթի քէնտի էլիմտէ ալմասըն- տան, վէ տահա զիյատէ, շու սուն կիւնէր- տէ, պիր միւնասէպէթլէ, սօգազարտա Սահ- մանադըրմիւն երգլէրի վէ սայիր ազգային երգլէր օգոյարագ կէզէն, վէ գարազօլար թարաթընտան միւսաատէ վէ հիւրմէթ կէօր- միւշ օլան էհալիտէն պէշ Նէթէր էհլի Ըրշ քէսանը մահպէսէ իլգա իթտիրմէսինտէն, ի- պարէթ պուլունմագտէ տիր :

Սկրտիչ եպիսկոպոսուն պու հարէքէթ- լէրինտէն տիլիիր օլարագ, էհալի առաջնոր- դարանա կիթմիշ, իսթիֆասընը իսթիմիշ, վէ միւմայիլէյճ տախի մէճպուրի իսթիֆասը- նը վէրմիշ տիր :

Պատէհու էհալի միլէթին հիսապարընը ալըն, վէ եւնիտէն Սահմանադըրմիւն ահ- քեամընա թէվիթիգան ժողովար ինթիսա- պընա զայրէթ վէ հիմմէթ իլէսին նիյե- թիլէ, կիլի գուրա իլէ, շու աթիտէքի ա- զալարտան միւրէթթէպ պիր գօմիսին ին- թիսապ օլունմուշ տուր :

	Վարդ
Ղարիկ աղա	104
Վեորդ պէյ	103
Ուուրէն աղա Ուուրիւնեան	83
Հաւարշ աղա	78
Տօգթօր Չայեան	73
Օէքի Պիտրոս էթէնտի	71
Իարթող աղա Սըրըրեան	55
Եուսուֆ էթէնտի Սըրըրեան	53
Վրիգոր աղա Եղիանան	51

Սիւմայիլէյճ եպիսկոպոսուն հաղգընտա իյի սէյլէյէնէր, պուլարըն քեաթէքսինէ պիրէր հագըլ սէպէպ կէօսթէրմէքտէ օլուպ, վէ քեաթէքսի թագսիրաթը, Սըրըր քիւն- սէսի վէ մէքթէպինին փարալարընը վէ ա- գարէթլէրինի իսթէտիքլէրի կիպի գուլան- մագտա օլան պաղը քէսանըն իւզէրինէ աթ- մագտա տըրլար. հաթթա Սկրտիչ եպիսկո- պոս իսթիֆասընը վէրտիկինտէ, Վուպար բա- շա հաղգէթլէրի Սըրըրտա պուլունմատըղըն- տան, կէտիկինտէ իշիթմիշ, կիւճէնմիշ, վէ աէվէթլու Սլալի բաշա հաղգէթլէրի թարա-

թընտան իսթիֆասընը կէրի կէօստէրիտիկին, վէ միւմայիլէյճ սրբազանըն եինէ քէլ էվլէլ, վէ տահա զիյատէ սէրպէսթմէ, քէնտի մէհու- րիյէթինի իճրայէ պաշաւաղըն պէյան իթ- մէքտէ տիրէր :

Սահպիսէ իլգա օլունտան պէշ քիմսնէ- լէր, քէրատար կիւն, Վեորդ պէյ իլէ, բու- սիա գօնսօլոսխանէթի թէրճիմանը Վրիգոր աղա Եղիանանըն իլթիմասըլա գուրթու- մուշտար տըր :

Հու ուղունտուղուգլարա, թարաթէյն- տէն սէպէպիյէթ վէրիլիշ Բուսկի քէհմ օլունմագտէ իսթէ, գանդի թարաթտա զի- յատէ թագսիրաթ վար իտուկինի ֆարգ իթ- մէք քէք գօլայ օլմատըղընտան, քէյ տէր քէյ ալաճաղըմը մալիմաթլարա միւնթա- զըր օլարագ, շիմտիքի հալ պու գատար իլէ իթիֆա իթմէքլիյի էմիի պատիւթէթտէն ատտ իտերիլ. քէգաթ, շիմտիտէն շու գատարը սէյլէր, վէ Սարաթիւն իլէ էհալինին նա- զարը տիգգաթլըն տալէթ իտերիլ քի, Սըրըրտա խալիթէ սէրլէթ կէլիշ կիթմիշ, վէ հալեա տախի պուլունմագտէ տիր. վէ պաշգա երթէրտէ օլտուղու միսիլու, օրատա տախի, հէման հէր իթիֆագըրըղա, միլ- լէթին փարասընը եէմէք էթիքսարը պիր սէ- պէպի ալիմ օլմագտա տըր. իմտի, Վրգա- յին Սարաթիւն, հէր շէյտէն էվլէլ վէ զիտատէ, պու սէպէպին աէթի շարէսինէ շալըշալը տըր, զիտա եէնիլէն փարատան վաղ կէտիք, օլեիւզաէն պ

միջ սլոնոսընը փարգ իմմիշ օլտուղունտան , կերէք մերգումանըն գալլէրինէ ճիւղիւ քիւրի լեւսէլի պաղըլլամագ վէ կերէք Ռամ- րիբիտունէնին նամուսունու վիգայէ իյէմէք նիյէլիյէ , օլ պապտէ միգտարի քիթայէ պիր միգիւմաթ վէրիւրիլ :

Շու միւսս Հինտիւթան Տիւքիւմէթի զի- րի լեւսարուֆունտա օլտուղունտան , միրաս- խարարըն լեւֆիմիշ ու լեւստիգի տախի օրա- տան իծրու գըլընմըշ , վէ պէշ գօլ միրասխար- լարա լեւգսիմ սլունմագ շարլիյէ փարա- լար Գու լեւարաֆա լեւսլիմ օլունմուշ իսէտէ , Տէր նէ նիյէլի մէպնի իսէ , վագլիմտէ մի- րասխարար լեւֆիլի օլունմուրդ , Պաշ- քան քան քան քան իլէ , ալթը ալ կերի յէ պարգըլ- տըրտա , էսլեւտէն պիր Ռուսիալը , վէ պա- տէճու օլաշըա լեւարաֆա տապա պաշգալար լարտան զիյա տէ կտըն խորըլար օլտուգ- լարըն իսթիտա վէ իտտա իյէմիշ օլ- տուգըլընտան , շու խոստուսուն լեւֆիմիշ ու լեւսգըրը , Պապը ալի լեւարաֆունտան պիր Գոմիսիոնու միստուսա իճալէ գըլընմըշ , վէ Տէր նէ գատար , մերգումանըն պուրա- ճա տալա իլեմիյէ պիր Տագըլար օլմատը- ղընա գարար վէրիլէրէք , Հինտիւթան Տիւ- քիւմէթի միւրաճաաթ իլեմիլէրի , օլ մեր- գուման սանրաքի տալաճըլարա խապէր վէ- ըրլիլ իսէտէ , պէլքի օրայա միւրաճաաթ իլէ , սահիճէն տաճա զիյա տէ կտըն խո- սըմըգըլընը իսպալմէ գատըր օլտուրար- տա , միրասխարարա լեւգսիմ օլունմուշ օլան փարալարըն կերի ալընմար լաղըմ կէլըր , վէ Տէր քէստէ փարալար սարֆ իլեմիշ պու- լունուր շիւքէսիյէ , էմրի պատիւթէ ըրա- յէթ օլունմագ լաղըմ կէլիլ , վէ շու սե- պէղէ մէպնի , էօլէ պիր Տալաէ , ալտըլարը փարալար կերի վիւթէլէրինէ տալիւ , պիրէր միւթէպէր քէթիլ իսթէնիլմէսի միւնասիպ կէօրիլմիւլտիւր . Տալպու քի , շու քէթա- լէթին միւտտէթի մալիւմ օլմատըգճա , քիմ- սէնին քէթալէթ իտէմէյէճէկի րանա մալիւմ օլուպ , վէ միրասխարարա զատըրըգ օլմագտէ իտուկիտէ մէյտանտէ օլտուղունտան , պու կիւճ- լիյիւն պիր տէթի չարէսի իսթիճապի խու- տուսա , Պապը ալի լեւարաֆունտան իսթիտա օլունմուշ , վէ իսթիման շայան պուրուլմուշ իսէտէ , Տէնուզ պիր գաթի ճէվապ ալընմըշ օլմատըղընտան , լեւարաֆունտան մեղքիւր ճէ- վապէ պէլէնիլմէք իճապ իլեմիշ տիր . վէ ումարըլ քի , պիրալ վագըթ տաճա սապը , վէ Ռամրիբիտանէ լեւարաֆունտան տախի սայ ու Տիւմէթ օլունտուղուն լեւգտիւրտէ , Հին- տիւթան Տիւքիւմէթի լեւարաֆունտան օլպապ- տէ պիր ճէվապ ալընարապ , Պապը ալի լե- ւարաֆունտան , փարալարըն լեւգսիմինէ միւ- սաապտէ պուրուլմագ տըր :

Յիւգաթ , պու ճիւմէ իլէ տախի միրասխար- լար , պիւթիւն իւմիտէրինի մեղքիւր միրա-

տէ սարֆ իտէրէք , իշտէն կիւճտէն գալմագ մալը տըրլար :

Պիլիմ ալտըղըմը վէ ալտըղըմը մա- լիւմաթ պու գատար օլուպ , Ռամրիբիտանէ լեւարաֆունտան պիւղալն զիյա տէ պիլէճէկին- տէն , էվիլէլքի Պաշտունական Տանուգում- լարը միսլու , շիմտի տախի , քէյթիյէթի Տալ Տագըլտա , րէսմի մալիւմաթլար նէշը իլեմիւրտէ , Տէմ վաճիպէրի զիւմէթինի էտա իտիպ , վէ Տէմտէ Տէր նէվի սույի զաննարըն էօնիւնիւ ալաճաղըշիւքէտէն միւսթաղնիտիր :

— Լաիրնէտէն ալտըղըմը մալիւմաթա կէօրէ , միլէթիմիդտէն Իշիպիլիւրնան Տաճի Լարապտա աղա նամ զաթ , պա էմրի սամի , Պուլկար գաթիլէրինէ րէյիս ինթիլապ օ- լունմուշ , վէ քէնտուսինէ պիրտէ մատը լեւարաֆունտան գըլընմըշ տըր :

Պուլարարըն շու Տարէթէթի մէտճէ շա- յանտըր , զիրա ալա միլէթ վէ մեղճէպ փարգըլ արամայարապ , սնճագ էճիյէթ ու իսթիլապէթ ըրայէթ պիրտէ , պիր Լուսա- լորչականը ինթիլապ իլեմիշէր տիր :

Վեր . Լիւր

եղած ժամանակս, շատ անգամ կը յիշեցընեի ձեզի այս բանս. մի՛ վհատիք ուրեմն մեկ հիւանդանոցի մը շինութեանը գացած ծախքերէն՝ քանի որ առ արդէն լնցած վիճակի մէջ էր ու պզտիկ սենեակ մը վարձելով, դուք հոն քանի մը մատաղ աղջկաներ մէկ վարժուհւոյ մը կառավարութեանը տնկ, ու կրթութեան այն սրտաբուրդի ճաշակը ծծել պոքեք անոնց հիմակներէ, որուն շատ պէտք ունին հոգ ընտանիք։

Սիւնիստի վէ Ալարագա, գրգռար մէք թեպի հաճախողս բէք չօդ նասիհաթլար վերամիշէր, վէ իփթիխարէն սեղլէրիք քի, բէք չօգտա թէէտիրինի կէտրմիշէր տիր. աճէպա Սանիսա էհալիս տախի, եագըն կիւնտէ, չու միւստէյի Ալարագայա կէտնէրմէյէ հիմմէթ ի թմէյէճէք տիր. — Ի վէլ Վալահ :

Սանիսան Ս. Սիւն քիթսէսի թաղա. կան խորհուրդու վէ էհալիս թարափընտան պու մերթեպէ մէտհէ շայան էփալ ու հաւրէթիլը ղուհուրա կէտիկի հալտէ, Ս. Ալարագայա քիթսէսի թարափընտան կէտիլ. լէն լայրդսըլ հարէթէթլէր, տօղրոնու ղի. յանէսիյէ այրպլանմայա լոյրդ տրոլար, պէսպէլի ոլ թարափտա պիւր գաչ ֆէսատապէր տտամլար. պուլունմագտա օլմալտրլար պ վէ էկէր եանըմալ իսէք, պաշլըճա սէպէպ տէր Ստիսիան հայր իլ լնտօն վէ Ուրարկիր Ալարագայա նաման քիմէսէլէր իմիշէր. թապի. աթիլլէ թաղական խորհուրդ տախի թագ. տիրաթտան խալի տէ յիլ տիր. զերա պու տէ. ֆա ալմըղըմըլ մալիմաթա կէտիլ, կէչէն հաթթա զիքրինի կէտիկիմըլ իքի ընկերութիւնլարն մաւարաղալարը կիթտիքճէ շիտ. տէթ քէսպ իմմիշ տիր. չիւնքի, թաղական խորհուրդ իքիսինին տախի գանձանակ կէղ. տիրմէսինէ միւսատա իմմէյէ սէօլ վերմիշ իքէն, եալընըլ Վալարագայա միւսատա իմմիշ տիր :

Պու ընկերութիւնլարն հիքեպէսի պիղիմ իշին պիլմէճէ նէվիստէն պիւր շէյ կիպի կէօ. թիւնմէքտէ տիր. զերա մէղքիւր մահէլէտէ. վաթէն անճագ 150 գատար սիննի քէմալէ իրմիշ, եանի գանձանակա մարա վիւրիք քէ. տան պուլունուպ, պուլունարն իսէ 50 նէֆէ. քի պիւր ընկերութիւնա, վէ տիկէր 50 սիտի. կէր ընկերութիւնա աղա պուլունուպլարը հալտէ ք կէրիտէ եալընըլ 50 քիշի գալա. ճագ արը, վէ պուլունարն տախի, պիւր թագը. մը պիւրիսինին, վէ տիկէր թագըմը տիկէ. քիսին թարափընը թուլուպ զայրէթիլին շէքէճէկի թապիլի տիր. տիմէք տիր քի, փարա թօրլամալ փչին թաղական խորհուրդուն միւսատա տիսինէ հիշ պիւր իհ. թիլաճ եօգտուր. հէր քէճ քէնտի թարա. ֆընըլ շէքտիկ ընկերութիւնա իանէ փթմէլի տիր, պուլունտա քիմէ պիւր շէյ տէյէմէլ. զիպա շէր քէճ սէրպէթ տիր. քէնտի մա. քի իթթէտիկի տտամա պալաշֆա իհտա քիտէ.

պիւր. էկէր Ս. Սիւն քիթսէսի էհալիսին. տէն փարա թօրլամալ իսէ, օնա տախի թաղական խորհուրդ գարըլամալ զիւրա քէն. տի իտարէսինտէ տէյիլ տիր :

Սէլ հասըլ, պուլունար պօշ իտտա տէ պա. յաղը նէֆմանի յիէթլէրտէն իպարէթ շէյլէր օլտուգլարընտան, Ս. Ալարագայա քիթսէսի թաղական խորհուրդու իլէ քահանալարընտ. պէյլէ այրպլանմայա սէղա հարէթէթլէրտէն վալ կէչէլէք, Ս. Սիւն քիթսէսի թաղական խորհուրդունտան իլի իպարէթ ալալ, ընկերութիւնլարն իքիսինին տախի, միլէթիլ խալ. ընը մուճիպ օլմագ իւզըն, իլէրու կիթմէլ. րինէ շայրըմայարընը, վէ էհալիլ մուհապ. պէթ վէ իթթիֆագա տալէթ իթմէլէրինի նասիհաթ իտէրիլ :

— Պու կիւնէրտէ, իզմիւրտէն ճ տալթ մէսաթէտէ վաղը Սէնէմէն նամ մահէլտէ քահանալըլ իթմէքտէ օլան Վասեալը տէլ. իլլահանէս հայր իլէ, Վալարագայա տէր Վալարագայա, պօշ պիւր շէյ իշին պիւրպիւրի իլէ մուարապայա թուլութալագ, պիւր պիւրինի տէյիլալ իթթէլէմիշէր, վէ սագալ պըլըգ շէքիշիլիլ եօլմայա չըգըլըլար տըր :

Հու ուլլունուլ հալ իզմիւրէ պիւրիլ. տիքտէ, օրատա քահանալըլ իթմէք իւզըն իտասէթէն պիւր քահանայ կէտնէրիլիշ ի. սէտէ, մէրգում